

Beques per a la recerca i la creació en els àmbits de les arts visuals, dels nous sectors creatius, de les arts escèniques, de la música, i del pensament

Convoc. 2017 OSIC / Dep. de Cultura de la Generalitat de Catalunya

S'ha realitzat una entrevista de Bea Goller al pianista de jazz

Ignasi Terraza a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) el 3 de novembre 2107, per entendre millor el que sent en tocar el piano en relació a la discapacitat visual.

Quan vas començar a tocar el piano?

Vaig començar a tocar el piano als dotze i vaig perdre la vista als nou anys. Va ser un procés que va durar uns set o vuit mesos, entre els nou i deu anys. Va ser de cent a zero el procés de perdre la vista, al revés de la posada en marxa dels cotxes.

T'hauries imaginat mai que arribaries a ser un pianista de jazz de renom?

Bé, no. De fet en l'època de formació tan de escola com de batxillerat teníem inquietuds d'obrir potser noves professions i això es una de les coses que em va portar a estudiar informàtica. Sempre havia volgut fer un tipus d'enginyeria. Quan vaig començar a estudiar música aquesta em va agradar molt, però a casa sempre em deien que la música molt bé com a hobby però fes una carrera com cal. Jo per una banda vaig estudiar clàssic, però m'agradava molt improvisar i tocar música moderna. Ho feia per el meu compte i no estudiava, vaig ser autodidacta. A posteriori vaig començar a estudiar més, quan ja estava tocant realment.

Suposo que per això i també perquè era veïns d' estiu vaig tenir contacte amb el Yago Conde

El Yago tenia uns quants anys més que jo i ja estava tocant amb el seu *hammond* elèctric i em parlava del seu grup Crema Galilea. Jo tenia 18 anys i començava a tocar en grups de jazz i ell ja estava mes ficat en el mon

professional. Vaig sentir-los i fer algun assaig amb ells. Hi havia aquest punt de complicitat de ovelles negres dintre del context en el que estàvem.

Creus que al no tenir capacitat visual s'ha incrementat la teva capacitat musical?

No ho crec això.

Creus que tu neixes amb aquesta capacitat?

El talent musical hi es i es desenvolupa en molts aspectes. Evidentment quan tu no tens la vista destines l'energia més a l'oïda. Però això no vol dir que tinguis d'entrada millor oïda sinó que destines més energia al fet de escoltar. Jo per exemple, no tinc oïda absoluta, tinc oïda relativa a vegades per el timbre puc reconèixer certes notes. D'entrada la oïda absoluta és una eina molt potent per els musics que són autodidactes.

¿Com es aquesta oïda absoluta?

L'oïda absoluta és sentir una cosa i saber exactament quines notes són sense cap dubte. Hi ha gent que ho te des de molt petit, i això és una eina que ajuda a la música molt a anar més ràpid amb moltes coses. Si no fas la feina de després d'elaborar-lo i entendre-ho, et quedes simplement amb una copia, sense entendre-ho. Clar que si després ho elabores és una eina molt útil.

La música la perceps també d'una altra manera que lo auditiu? ¿Veus colors, siluetes, etc. quan interpretes una peça musical?

A vegades a la fiesta sinestesica.

Jo he vist durant nou anys, o sigui que la meva estructura mental, espai – temporal, es visual, el espai me l'imagino visual. M'he l' imagino en colors i en 3D, en perspectiva, que són coses que una persona que no ha vist aquest elements no els té. Quan somio, somio imatges, quan jo camino per el carrer, i sento un soroll d'una moto, m'ho imagino i veig una moto. Quan

sento un autobús, veig un autobús verd, perquè eren verd abans, encara que sé que ara els han fet vermells.

Relaciones l'olor, el tacte i el gust, les sensacions amb la música?

Les sensacions les relaciono amb imatge. Quan sento una música o estic tocant de vegades sento colors, imagino tonalitats.

En el teu passat concert de "Imaginant Miró" descrivies quelcom sobre el quadre que després ho interpretaves en música.

Imaginant Miró però és un exercici de reinterpretació, com el joc del telèfon amb diferents arts. Al sentir la interpretació poètica del quadre d'una escriptora i crítica d'art imagino quines sensacions musicals em produeix. A partir d'aquí genero unes peces que seguint la cadena es podrien reconvertir un altre cop en un quadre que no tindria res a veure amb l'original però on alguna cosa hi quedaria.

En un concert quan estàs tocant aconseguixes oblidar-te que estàs assegut en una cadira? Quan et submergeixes en la música, cap a on viatges?

Abans de començar un concert és un moment en el que sents molt la pressió del lloc on estàs i la gent que t'està mirant. Un cop començar a sonar t'endinses en el so i et comences a imaginar visualitzacions sobre el teclat, creant un joc entre imatges i so. El teu cap està llavors dins d'una bombolla o univers musical diferent.

Pots percebre les característiques d'un espai (dimensions, materials..) per com rebotava el so del voltant?

L'eco d'un espai et dona molta informació sobre aquest. Els materials també afecten en la percepció dimensional; un lloc conformat de vidre i formigó crea una reverberació que fa que sembli més gran que si es tractés d'un espai de fusta amb caire més càlid. Encara que això no cal ser cec per adonar-se, qualsevol especialista en acústica també és conscient d'aquests efectes sonors. Gràcies al fet de tenir dues oïdes podem percebre el punt d'origen del so, que és el que ens dona la informació sobre l'espai. Si només

escoltèssim amb una, perdríem tota la dimensió espacial del so. Hi ha un experiment científic on s'escolten dues converses a la vegada. En mode estèreo és possible anar fent zàping mentalment d'una conversa a l'altra, però al posar mode mono (només una sortida de so) no s'entén res, ja que aquestes ja no es separen per esquerra i dreta sinó que estan espacialment barrejades.

Has experimentat alguna instal·lació sonora immersiva?

Em van parlar d'una que es tenia que fer a una exposició de quadres al Prado, crec que era sobre Goya. Volien fer unes bandes sonores al terra així que quan anaves caminant per sobre t'indicava el camí correcte i quan arribaves davant del quadre et donava una explicació d'ell, tot així amb un equip portàtil que facilitava la interacció, per exemple auriculars. Al museu de la música al costat del Mu si portes auriculars tens un audio guia que es sintonitza per bluetooth o per infrarojos. Quan ests davant d'un instrument es sintonitza un audio i escoltes tan l'instrument enregistrat com un audio que explica el instrument. Em sembla interessant una forma de interactuar amb el espai a través de la tecnologia i del so. Després hi ha altres experiències, com el teatre dels sentits. Podriem dir que una càmera anecoica també es un tipus d'instal·lació.

John Cage estava boig per entrar en una càmera anecoica per trobar el silenci. Va sortir de la càmera histèric perquè va dir que escoltava tota la seva respiració, la seva circulació sanguínea, etc. i tampoc trobava el silenci total.

A la càmera anecoica es perd tota referència de dimensió espacial, com si estiguessis en el buit on no hi ha cap reverberació. A nivell d'espai es molt curiosa la càmera anecoica. Jo vaig entrar amb una en el espai de la Salle.

La instal·lació immersiva de so, 'rhythm box' es una instal·lació a les fosques, apta per vidents e invidents, amb sensors que capten la presència de les persones i envien la senyal, que es tradueix amb so. Quan les persones es mouen, el ritme canvia. Creus que pot ser interessant ?

Ho trobo interessant el fet de relacionar el moviment amb la musica. Esta be relacionar l'espai amb lo que sona, que es comuniqui el moviment amb el espai a traves de la musica; lo que fas quan et mous soni, que el teu moviment tingui un so. Quan balles creguis alguna cosa sobre el ritme, però al mateix temps si el ball que fas està a ritme lo que sona sonarà a ritme.